

Utlåtande Rotel VI, Rotel IX (Dnr KS 2020/1077)

Återbruksgallerior

Motion av Maria Mustonen och Sara Stenudd (båda V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarråden Karin Ernlund och Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Maria Mustonen och Sara Stenudd (båda V) har inkommit med en motion till kommunfullmäktige om inrättande av återbruksgallerior. I motionen framförs att det behövs fler styrmedel som bryter trenden med ökad materialanvändning och som skapar möjligheter till ökat återbruk. Motionärerna anser att ett bra sätt att minska uppkomsten av avfall och öka återanvändningen är modellen med återbruksgallerior som Eskilstuna kommun har introducerat.

Motionärerna föreslår att Stockholm Vatten och Avfall AB och arbetsmarknadsnämnden i samarbete med andra relevanta nämnder ska utreda hur kommunala återbruksgallerior kan implementeras i Stockholm, att utreda hur byggvaror och annat relevant verksamhetsavfall kan inkluderas i konceptet samt att göra en utvärdering av Pop Up-återbruksverksamheten.

Motionärerna föreslår även att exploateringsnämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden ska utreda var en pilotanläggning kan lokaliseras.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB hänvisar till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfalls AB:s (SVOA) yttrande.

Stadsledningskontoret noterar att det i stadens budget för 2021 finns flera uppdrag som syftar till att utveckla formerna för återbruk däribland utökade pop up-återbruk, flytande återbruk och ett nytt stationärt återbruk i Järva. Således anser kontoret att ytterligare uppdrag för ökat återbruk ej är nödvändigt.

Arbetsmarknadsnämnden menar att det är viktigt att staden inte agerar i konkurrens med privata aktörer och att det därför inte är lämpligt att staden har försäljning av begagnade varor såsom systemet fungerar i ReTuna i Eskilstuna.

Exploateringsnämnden är positiv till åtgärder som ökar återbruket men anser samtidigt att pågående återbruksverksamhet såsom det nyöppnade återbruket i Skärholmen bör utvärderas innan nya pilotprojekt lanseras.

Fastighetsnämnden är positiv till att utreda frågan om en återbruksgalleria i Stockholm, däremot är nämnden negativ till om kommunen ska driva en sådan verksamhet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lyfter att ett ökat återbruk går i linje med stadens miljöprogram såväl som regeringens och EU:s ambitioner om ökad cirkularitet.

Servicenämnden är positiv till återbruksåtgärder och lyfter fram Stocket som ett lyckat sådant. Nämnden lyfter även att en cirkulär ekonomi ofta är en lönsam affär för alla parter vad avser såväl ekonomi som hållbarhet.

Stadsbyggnadsnämnden lyfter fram den handlingsplan för cirkulärt byggande som är under framtagande där en återbrukscentral för byggavfall föreslås som en åtgärd. I övrigt är nämnden positiv till ett ökat återbruk.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att återanvändning och återbruk är nödvändigt för att hushålla med våra gemensamma begränsade resurser och bidra till ett bättre resursutnyttjande. Nämnden ser positivt på motiöns förslag om att underlätta återbruk.

Skärholmens stadsdelsnämnd konstaterar att det finns likheter mellan återbruksgallerian i Eskilstuna, *ReTuna*, och den återbrukscentral som SVOA kommer att testa från och med 2021 i Skärholmen.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att återbruk är en viktig del i arbetet om att Stockholm ska kunna bli en mer hållbar stad. Nämnden lyfter även fram de lokala projekt som planerats i Norra Djurgårdsstaden.

Stockholm Vatten och Avfall AB menar att återbruksgallerior är ett intressant koncept. Samtidigt lyfter bolaget att de och Stockholms stad valt en annan strategi för att öka återbruken nämligen att samla in återbruksmaterial som sedan distribueras till andra aktörer som säljer detta samt att i egen regi etablera mindre återbruk och pop up-återbruk.

Våra synpunkter

Vi vill tacka Maria Mustonen och Sara Stenudd för deras motion. Förslag för att sänka miljö- och klimatpåverkan genom bättre resurshushållning är en viktig del för att kunna bli en mer klimatsmart stad. Vi vill därför instämma med motionärerna om vikten av att vi i staden fokuserar på att minska avfallsmängderna och ökar återbruket för att nå våra högt ställda miljö- och klimatmål.

Ett av förslagen som förs fram i motionen är att staden bör utreda en kommunal återbruksgalleria där Eskilstunas återbruksgalleria ReTuna lyfts fram som en modell att ta efter. Vi är självklart positiva till att vi i Stockholm anlägger och öppnar fler platser för återbruk, däremot är vi tveksamma till om det är specifikt i formen av en återbruksgalleria som staden bör göra detta. Precis som Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) lyfter i remissvar har staden idag en etablerad strategi för att öka återbruket i Stockholm. SVOA samlar idag in återbrukningsbara prylar vid återbruken på stadens återvinningscentraler, som sedan skickas vidare till second hand-verksamheter. Utöver detta har staden i egen regi det nya återbruket i Skärholmen, flera pop-up-återbruk och den nylanserade tjänsten Returfynd där man kan boka saker som second hand-butikerna inte har användning för. Detta gör att det finns många återbruksplatser och möjligheter till återbruk i många delar av staden redan idag, något som har gjort återbruket tillgängligt för många stockholmare.

En återbruksgalleria i stil med ReTuna är betydligt större och hade troligtvis kostat betydligt mer än stadens befintliga återbruksanläggningar. En återbruksgalleria skulle även centralisera återbruket på en plats i staden. Valet kan tyvärr därför bli mellan en stor återbruksverksamhet i form av en återbruksgalleria eller flera mindre återbruk i stil med dem som staden driver idag. Utifrån detta tror vi att återbruk tillgängliggörs för fler stockholmare om vi väljer det sistnämnda alternativet.

Vi anser att det är viktigt att stadens återbruksverksamhet utvecklas i samverkan med andra återbruksaktörer som till exempel civilsamhället eller sociala företag. Här ser vi mycket positivt på en fortsatt utveckling för att kunna kombinera verksamheten med olika typer av arbetsmarknadsåtgärder som stockholmjobb, ungdomsanställningar eller praktikplatser. Redan idag jobbar

staden med arbetsmarknadsåtgärder knutna till återbruk, till exempel genom stadens interna återbruksverksamhet Stocket, något som också arbetsmarknadsnämnden lyfter i sitt remissvar.

Avslutningsvis vill vi instämma med motionärerna om att mängden byggavfall är en viktig fråga att arbeta vidare med och att mängderna måste minska. Just därför har vi Grönblåa också i budgeten för 2021 lagt ett uppdrag om att utreda möjligheten för att inrätta en återbrukscentral för återbruk av just byggmaterial. Utöver detta pågår även nu ett arbete inom staden för att ta fram en handlingsplan för cirkulärt byggande som bland annat ska syfta till att minska byggavfallet.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra

Det är glädjande att remissinstanserna är positiva till återbruksgallerior i staden, och även hänvisar till den handlingsplan för cirkulärt byggande som kommer att tas fram under året.

I remissvaren framkommer tveksamhet till om det är kommunen som ska driva själva återbruksgallerierna. Vi menar att det är fullt möjligt, antingen i egen regi eller i samverkan med andra aktörer, och även positivt för en stad som har målet att vara en hållbar stad med god livsmiljö. Vår bedömning är att återbruksgallerior är ett koncept som är värt att implementeras i Stockholm och att anpassas till huvudstadens specifika förhållanden, till exempel de högre hyresnivåerna jämfört med gallerian i Eskilstuna. Vi ser också positivt på att Stockholm Vatten och Avfall startar Återbruket i Skärholmen i syfte att utveckla ett nytt återbrukskoncept. Om det är svårt att börja med en pilotanläggning i ett centralt läge kan förslagsvis en försöksverksamhet med återbruksgalleria etableras i västerort som komplement till Återbruket i Skärholmen. Eftersom det finns behov av återbruk i alla delar av staden ser vi det bara som positivt att inledningsvis pröva projekt med lite olika inriktningar.

Vi tycker att det är bra med mindre så kallade popup-återbruk men vill även poängtera behovet av mer långsiktiga strukturer för återvinning, med en större förutsägbar-

het över tid och längd. Det är sådana insatser som kan starta den cirkulära ekonomin på allvar. Återbruksgallerior kan också kombineras med arbetsmarknadsåtgärder så att de kan erbjuda Stockholmsjobb och praktikplatser, vilket staden är i mycket stort behov av. Denna inriktning bör också kunna underlätta finansieringen.

Vi ser stora möjligheter att skala upp verksamheten med återbruksgallerior så att alla stockholmare har möjlighet till att använda sig av den här typen av tjänster på längre sikt. Vi ser även stora möjligheter för social nytta, arbetstillfällen för olika yrkesgrupper och som ett bidrag till en plattform för kulturlivet, folkbildning och kreativa näringar, där det givetvis även finns nischer för privata aktörer inom återbruksområdet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 5 maj 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Karin Ernlund och Katarina Luhr

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Kadir Kasirga (alla S) och Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att motionen bifalls
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Erfarenhetsmässigt kan en återbruksverksamhet bäst lokaliseras i direkt anslutning till en befintlig återvinningscentral. Redan idag förekommer viss sortering av inlämnade objekt på stadens återvinningscentraler. En anläggning för utsortering och återanvändning av sopor och avfall kan fungera som både bearbetningsanläggning och försäljningsställe för återbrukat material. Kontakt bör även tas med lämpliga återförsäljare av begagnade varor, som Röda Korset, antikhandlare och liknande aktörer.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Maria Mustonen och Sara Stenudd (båda V) har inkommit med en motion till kommunfullmäktige om inrättande av återbruksgallerior. I motionen framförs att det behövs fler styrmedel som bryter trenden med ökad materialanvändning och som skapar möjligheter till ökat återbruk. Motionärerna anser att ett bra sätt att minska uppkomsten av avfall och öka återanvändningen är modellen med återbruksgallerior som Eskilstuna kommun har introducerat.

Motionärerna föreslår att Stockholm Vatten och Avfall AB och arbetsmarknadsnämnden i samarbete med andra relevanta nämnder ska utreda hur kommunala återbruksgallerior kan implementeras i Stockholm, att utreda hur byggarbetsplatser och annat relevant verksamhetsavfall kan inkluderas i konceptet samt att göra en utvärdering av Pop Up-återbruksverksamheten.

Motionärerna föreslår även att exploateringsnämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden ska utreda var en pilotanläggning kan lokaliseras.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden, Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB hänvisar till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfalls AB:s (SVOA) yttrande.

Innehållsförteckning	Sid
Stadsledningskontoret.....	8
Arbetsmarknadsnämnden	9
Exploateringsnämnden	10
Fastighetsnämnden	11
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	12
Servicenämnden	13
Stadsbyggnadsnämnden	14

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	15
Skärholmens stadsdelsnämnd	16
Östermalms stadsdelsnämnd	18
Stockholm Vatten och Avfall AB.....	19

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 december 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktiges budget för 2021 med inriktning för 2022 framgår att Stockholm ska vara en hållbar stad med en god livsmiljö. För att uppnå det och göra Stockholm till en föregångare inom cirkulär ekonomi måste det bli mycket enklare att återvinna. Det framgår också att återanvändning är nödvändigt för att hushålla med begränsade resurser.

Stockholms stad har högt uppsatta och ambitiösa klimat- och miljömål med såväl mål som strategier för minskad resursanvändning och klokare konsumtion. I Miljöprogram 2020-2023, dnr KS 2019/1040 finns målet Ett resurssmart Stockholm som omfattar tre etappmål för programperioden. Dessa är *Minskad resursanvändning och klokare konsumtion*, *Ökad recirkulation av materiella resurser inom staden* och *En ökad resurseffektivitet i samband med byggprocessen*.

Avfallsnämnden har den 24 november 2020 beslutat om förslag till Avfallsplan för Stockholm 2021-2024 och hemställt till kommunfullmäktige att godkänna förslaget. Förslaget utgör en god grund för staden att lyckas med ambitionen att höja nivån på avfallshantering och resurseffektivitet.

Stadsledningskontoret noterar att det exempel som motionärerna lyfter är en återbruksgalleria ReTuna som drivs av Eskilstuna Energi och Miljö och att verksamhetsmodellen innebär att medborgare kan lämna sina secondhandprodukter till den intelligande återvinningscentralen. Varorna sorteras, rustas upp vid behov och säljs sedan i ReTunas butiker via privata och ideella aktörer.

Stadsledningskontoret konstaterar att i Stockholms stad samlas återbruksmaterial idag in via återvinningscentralerna och cirkuleras via etablerade återbruksaktörer. Stockholm Vatten och Avfall AB arbetar med återbruksverkssamhet och i anslutning till denna verksamhet finns fyndhörnor och den nya tjänsten Returfynd i syfte att ta tillvara de prylar som inte hanteras av återbruksaktörerna.

Av kommunfullmäktiges budget för 2021 finns flera uppdrag till stadens nämnder och bolagsstyrelser i syfte att utveckla formerna för återbruk. Stockholm Vatten och Avfall AB ska bidra till att skapa förutsättningar för ökat återbruk genom en ökad frekvens av popup

återbruk och genom att undersöka förutsättningar för olika typer av mobila återvinningscentraler, däribland flytande ÅVC, för att komplettera stadens befintliga återvinningscentraler. Vidare ska bolaget planera för ett nytt återbruk i Järva baserat på utvärdering av det nya återbruket i Skärholmen.

Stadsledningskontoret konstaterar därmed att Stockholms stad har befintliga strategier för att främja cirkulär ekonomi och återbruk samt att kommunfullmäktige formulerat flera utvecklingsuppdrag.

Stadsledningskontoret anser mot bakgrund av detta att det inte finns anledning att formulera ytterligare uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion om återbruksgallerior av besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 8 december 2020 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Reservation anfördes av Salar Rashid m.fl. (S) och Rashid Mohammed m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Farida Al-Abani (Fi), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 november 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på insatser som kan öka andelen återbruk och återvinning i både stadens egna verksamheter och bland stadens invånare. Återbruk är en viktig del av ett hållbart samhälle och bör uppmuntras och underlättas. Arbetsmarknadsförvaltningen vill bidra i detta arbete och driver Stocket återbruk för att underlätta återanvändning av möbler och inventarier, byggmaterial, fast inredning med mera i stadens verksamheter. Dessa tjänster kan och ska nyttjas av alla förvaltningar och bolag i staden.

Medarbetare från arbetsmarknadsförvaltningen har tidigare besökt Eskilstuna och tagit del av det omfattande och positiva arbete som görs av AMA och inom ramen för ReTuna. För att undvika att staden agerar i konkurrens med privata aktörer är det inte lämpligt att staden ägnar sig åt direkt försäljning av varor till allmänheten. Förvaltningen anser därför att en modell med återbruksgallerior bör i första hand bör utvecklas i samverkan med andra aktörer som till exempel civilsamhället eller sociala före-

tag. Förvaltningen ser inga direkta hinder i att kunna kombinera verksamheten med arbetsmarknadsåtgärder som stockholmsjobb, ungdomsanställningar eller praktikplatser.

Arbetsmarknadsnämnden föreslås hänvisa till detta tjänsteutlåtande som svar på rubricerad remiss.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2020 följande.

Exploateringsnämnden beslutar att besvara remissen i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Catharina Gabrielsson (V), *bilaga 1*.

Exploateringsnämndens tjänsteutlåtande daterat den 25 november 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret är positivt till åtgärder som underlättar återbruk och främjar en cirkulär ekonomi.

Regeringen har beslutat om en nationell strategi för cirkulär ekonomi som pekar ut riktningen och ambitionen för en långsiktig och hållbar omställning av samhället. Detta är en viktig del för att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland.

Takten i arbetet med omställningen till en cirkulär ekonomi behöver öka för att nå miljö- och klimatmålen, liksom flera globala hållbarhetsmål inom Agenda 2030.

Strategin pekar ut fyra fokusområden där insatser är nödvändiga. En konkret insats som arbetet ska inriktas på är att *"Göra det enkelt och lönsamt för näringsidkare och privatpersoner att dela, reparera och återanvända produkter"*. Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 innehåller sju prioriterade mål för Stockholms miljö, 16 etappmål och förslag på indikatorer. Målet om ett resurssmart Stockholm omfattar tre etappmål för programperioden, varav ett etappmål handlar om *"minskad resursanvändning och klokare konsumtion"*. Etappmålet innebär minskad användning av resurser och klokare val av produkter och tjänster. Under programperioden ska återbruket i Stockholm öka väsentligt och inom stadens verksamheter mångdubblas. Ett ökat återbruk går i linje både med EU:s och regeringens ambitioner kring cirkulär ekonomi och med Stockholms miljöprogram. Exploateringskontoret arbetar för närvarande med att ta fram en handlingsplan för cirkulärt byggande. En stor utmaning för återbruk är mellanlagring, eftersom det behövs mycket plats, omfattande logistik och etablerade marknader där varor kan säljas eller bytas. Stadens byggande bolag och förvaltningar bygger både nytt, renoverar och river byggnader där det finns stor potential att återbruka byggmaterial, både inom men också mellan projekten. De byggande bolagen och förvaltningarna skulle också kunna sälja och köpa återbrukat material av andra aktörer.

Idag saknas dock plats för förvaring vilket gör att utmaningen är stor för att återbruka material i någon större omfattning.

En åtgärd som föreslås i handlingsplanen för cirkulärt byggande är att utreda möjligheter för etablering av en återbrukscentral för byggmaterial, i Stockholm med omnejd, i stadens eller annan aktörs regi. Exploateringsnämnden arbetar för ett resurssmart Stockholm i enlighet med EU:s avfallsstrategi. Där det är möjligt ska avfallet återanvändas eller i annat fall material- eller energiåtervinnas. Exploateringsnämnden minimerar onödig materialåtgång genom väl planerade upphandlingar av entreprenader och använder stadens interna återbrukscentrum, Stocket, som ett alternativ i samband med inköp av möbler och inventarier. I Norra Djurgårdsstaden återanvänds berggrum i Hjorthagen till parkeringsgarage utan att ta mark ovan jord i anspråk. Dessutom har ett Pop-up återbruk utvecklats i Norra Djurgårdsstaden som besöker området två gånger per år för att öka återbruket och minska mängden grovavfall.

Exploateringskontoret noterar att Stockholm Vatten och Avfall AB inom kort kommer att öppna Återbruket Skärholmen, ett pilotprojekt för att utveckla ett nytt återbrukskoncept.

Ett syfte med pilotprojektet är att medvetandegöra behovet av förändringar när det gäller livsstils- och beteendeförändringar.

Bland annat kommer utbildningar och workshops om cirkulär ekonomi och avfallsfrågor anordnas. En etablering av en återbruksgalleria i Stockholms stad likt den i Eskilstuna försvåras av att hyresnivåerna i Stockholm är betydligt högre. För att effektivt kunna utreda frågan om en eventuell etablering av ny pilotanläggning bör det finnas en motpart att diskutera frågan med och som är med och finansierar projektet.

Exploateringskontoret anser avslutningsvis att pilotprojektet Återbruket Skärholmen bör utvärderas innan nytt beslut kan fattas om en ny pilotanläggning.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 februari 2021 följande.

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Clara Lindblom m.fl. (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 november 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Fastighetskontoret ställer sig positivt till att det görs en utredning gällande möjligheten att implementera återbruksgallerior i Stockholms stad. Däremot ställer sig kontoret tveksamt till om det är kommunen som ska driva sådana gallerialiknande handelsplatser.

Under 2021 kommer en handlingsplan för cirkulärt byggande tas fram för staden. Det utkast av planen som var ute på remiss under hösten 2020 innehåller bland annat åtgärder för att testa och utvärdera en digital produkt- och marknadsplats för återbruk samt att utreda möjligheter för etablering av återbrukscentraler i Stockholm med närområde. Åtgärderna i handlingsplanen omfattar endast byggmaterial och byggdelar, men planen bör beaktas och möjlighet till samordning av åtgärder bör undersökas vid en eventuell utredning om möjligheten till implementering av återbruksgallerior.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 november 2020 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Karin Lekberg m.fl. (S) och Deniz Butros m.fl. (V), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 29 oktober 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen är positiv till åtgärder som underlättar återbruk och främjar en cirkulär ekonomi. Regeringen har beslutat om en nationell strategi för cirkulär ekonomi och i den nämns, som exempel på en konkret insats som arbetet ska inriktas på, att ”Göra det enkelt och lönsamt för näringsidkare och privatpersoner att dela, reparera och återanvända produkter”. Etappmål 4.1 ”Minskad resursanvändning och klokare konsumtion” i stadens miljöprogram innebär *minskad användning av resurser och klokare val av produkter och tjänster. Under programperioden ska återbruket i Stockholm öka väsentligt och inom stadens verksamheter mångdubblas.*

Ett ökat återbruk, genom exempelvis second hand butiker eller återbruksgallerior, går i linje både med EU:s och regeringens ambitioner kring cirkulär ekonomi och med Stockholms miljöprogram.

Regeringens strategi ska mynna ut i olika handlingsplaner. Miljöförvaltningen arbetar för närvarande med att ta fram en handlingsplan för cirkulärt byggande. I arbetet med handlingsplanen har det framförts att det behövs lagringsplatser för begagnade byggvaror i Stockholm eller närområdet för att återbruket ska kunna växa. En föreslagen åtgärd är att utreda möjligheter för etablering av en återbrukscentral för byggmaterial, i Stockholm med omnejd, i stadens eller annan aktörs regi.

Maria Mustonen och Sara Stenudd föreslår också att kommunfullmäktige ska uppdraga Stockholm Vatten och Avfall att göra en utvärdering av Pop-up återbruk. Enligt

Stockholm Vatten och Avfall utvärderas dock redan Pop-up återbruk kontinuerligt. Erfarenheter från Eskilstuna är förstås också viktiga att ta del av.

I samband med ökat återbruk bör frågan om vad som är mer eller mindre lämpligt att återbruka med avseende på risken för innehåll av farliga ämnen i begagnade varor lyftas. Miljöförvaltningen vill också erinra om att förberedelse av avfall för återanvändning är verksamhet som, enligt miljöprövningsförordningen, ska anmälas till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Servicenämnden

Servicenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 januari 2021 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 december 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Serviceförvaltningen är positiv till ökat återbruk i kombination med arbetsmarknadsåtgärder. Förvaltningen har goda erfarenheter av projektet Stocket återbruk som är en tjänst inom staden för återbruk av begagnade möbler. Tjänsten möjliggör för verksamheter att både annonsera ut möbler som inte längre behövs i sin egen verksamhet, och efterlysa sådant som verksamheten har behov av.

Stocket återbruk är en verksamhet som ligger i framkant inom cirkulär ekonomi. Cirkulär ekonomi är en lönsam affär där en offentlig verksamhet, ett företag eller en organisation hushållar med material och resurser så att det blir medel över så att den miljömässiga och sociala hållbarheten ökar.

Stocket återbruk är från början uppbyggt kring de tre hållbarhetsmålen som finns uttalade i stadens budget, Stadens miljöprogram och avfallsplan, kommunallagen, EU:s Avfallshierarki samt i andra stadsgemensamma styrdokument.

Serviceförvaltningen ledde Stocket återbruk som ett projekt fram till årsskiftet 2019/2020 då Arbetsmarknadsnämnden tog över i ordinarie drift.

Förvaltningens erfarenheter från tiden med projekt Stocket var att det fanns ett stort intresse inom staden att utöka möjligheterna att återbruka inventarier och material inom stadens omfattande verksamheter, med bland annat byggmaterial och vitvaror.

Motionärerna förslag riktar sig till alla stockholmare och skiljer sig på så sätt mot Stocket.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 4 februari 2021 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Sara Stenudd m.fl. (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Mikaela Karlsson (Fi), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 december 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret är positivt till åtgärder som underlättar återbruk och främjar en cirkulär ekonomi. Minskat avfall och ökat återbruk är viktiga områden för såväl EU som regeringen genom den nationella strategin för cirkulär ekonomi. Staden har egna mål för ökat återbruk i miljöprogrammet och i översiktsplanen. Minskat avfall och ökat återbruk är en förutsättning för att nå stadens ambitiösa klimatmål.

Kontoret medverkar i framtagandet av stadens handlingsplan för cirkulärt byggande. Handlingsplanen identifierar ett behov av mellanlagringsplatser för begagnat byggmaterial och föreslår att möjligheterna att upprätta en återbrukscentral för byggaktörer utreds. Stadsbyggnadskontoret föreslås i samma handlingsplan att utreda om och i så fall hur stadsbyggnadsprocessen kan stödja cirkulärt byggande.

När åtgärder som genererar byggavfall genomförs ser kontoret endast fördelar med att uppmuntra och underlätta för återbruk, till exempel genom en återbrukscentral för byggmaterial.

Kontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på remissen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 januari 2021 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Hassan Jama m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) som ställde sig bakom Vänsterpartiets reservation.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 december 2020 har i huvudsak följande lydelse.

I stadens miljöprogram ingår sju prioriterade mål för Stockholms miljö.

1. Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040
2. En fossilfri organisation 2030
3. Ett klimatanpassat Stockholm
4. Ett resurssmart Stockholm
5. Ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerande och sammanhängande ekosystem
6. Ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö
7. Ett giftfritt Stockholm

Det fjärde målet om ett *Resurssmart Stockholm* omfattar målbilden att Stockholms stad har utvecklats till en stad där resurser används effektivt och i enlighet med EU:s avfallshierarki. Det innebär att staden har identifierat och kartlagt stora resursflöden och har en utarbetad strategi för att skapa cirkularitet för dessa. Stockholm har anpassat sig till att resurser är ändliga genom att ha utvecklat och tagit till sig ny teknik, nya affärsmodeller och nya livsstilar. Målet om ett resurssmart Stockholm omfattar tre etappmål för programperioden:

- Minskad resursanvändning och klokare konsumtion
- Ökad recirkulation av materiella resurser inom staden
- En ökad resurseffektivitet i samband med byggprocessen

En grundläggande princip i stadens arbete för ett resurssmart Stockholm är därför ambitionen att förebygga uppkomsten av avfall och främja återvinning i enlighet med EU:s avfallshierarki.

Jordens resurser är ändliga och recirkulationen av redan uttagna resurser är därför central för en hållbar utveckling. I en cirkulär ekonomi är strävan att produkter ska vara tillverkade av biobaserat eller återvunnet material. Produkterna ska också vara designade för att kunna användas så länge som möjligt, repareras och till slut materialåtervinnas på ett effektivt och säkert sätt. En princip i den cirkulära ekonomin är att ju

längre produkter och komponenter kan användas och återanvändas, desto mer ekonomiskt värde kan de skapa. Upphandling kan användas som ett styrmedel för att ställa krav enligt ovanstående tillsammans med krav på avfallsförebyggande åtgärder vid inköp av varor, tjänster och byggtreprenader.

Genom hållbar konsumtion och produktion och åtgärder för avfallsförebyggande och mer cirkulära flöden kan både resursförbrukning och klimatpåverkande utsläpp minska.

Återanvändning och återbruk är nödvändigt för att hushålla med våra begränsade resurser och bidra till ett bättre resursutnyttjande. Källsortering och andra åtgärder för att främja en hög nivå av återvinning behöver därför ses som en central förutsättning för minskad resursanvändning.

För att göra Stockholm till en föregångare inom cirkulär ekonomi måste det bli mycket enklare att återvinna. De sopor som i slutändan blir kvar och förbränns till att värma upp våra bostäder ska vara fria från fossil råvara.

I Stockholm stads Miljöprogram framgår bland annat att staden ska underlätta för ökat återbruk genom exempelvis fler popup-återbruk, stationära återbruk, förstärkning på återvinningscentraler och åtgärder för ökat återbruk av textilier samt även använda stadens interna återbrukscentrum Stocket, som ett förstahandsalternativ i samband med inköp av möbler och inventarier till stadens verksamheter.

Förvaltningen ser därför positivt på motionens förslag om att det måste bli mycket enklare att återvinna och att modellen med en återbruksgalleria är intressant.

Stadsdelsförvaltningen är därmed positiv till motionen då den ligger i linje med stadens Miljöprogram om att underlätta för ökat återbruk.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 januari 2021 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på skrivelsen.

Särskilt uttalande gjordes av Anna Laine m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Salar Rashid m.fl. (S) som ställde sig bakom Vänsterpartiets särskilda uttalande.

Ersättaryttrande gjordes av Sara Soumah (Fi) som ställde sig bakom Vänsterpartiets särskilda uttalande.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar förslagen i motionen och instämmer i att frågan om avfallsminskning och återvinning är viktigt i arbetet för en cirkulär ekonomi. En princip i den cirkulära ekonomin är att ju längre produkter och komponenter kan användas och återanvändas, desto mer ekonomiskt värde kan de skapa.

Förslagen i motionen faller inom Miljöprogrammets mål fyra om ett resurssmart Stockholm där potentialen i cirkulära och avfallsförebyggande lösningar gällande återbruk lyfts som viktiga för arbetet de kommande åren. Ett av de etappmålen för perioden 2020-2023 är en ökad recirkulation av materiella resurser som innebär ökad materialåtervinning framför förbränning och omvandling till fjärrvärme för de material där det är möjligt. Arbetet ligger också i linje med EU:s avfallshierarki som prioriterar att förebygga uppkomsten av avfall och främja återvinning.

Förvaltningen instämmer också i att potentialen för återvinning av byggmaterial behöver tas tillvara och med fördel kan komplettera insatserna som staden genomför gällande återvinning av andra avfallsfraktioner.

Förvaltningen ser likheter mellan ReTuna-modellen och verksamheten Återbruket som Stockholm vatten och avfall kommer att testa i Skärholmen med start under 2021. Återbruket är en pilotsatsning som tillgängliggör inlämning av grovt avfall för återbruk och återvinning, möjlighet för bedömning av material vid inlämningsdisk, in- och utlämning av material via webbapp, verkstäder för lagning och remake, lådcyklar för utlåning, automatisk miljöstation, samt workshops, skolaktiviteter, studiebesök och andra utbildningsmöjligheter. Förvaltningen ser en fördel i att Återbruksprojektet tas med i den föreslagna utredningen om återbruksgallerior.

Lokalt ser förvaltningen en ökad nedskräpning i den offentliga miljön, både i närheten av återvinningsstationer och på andra platser. I och med att den nuvarande insamlingen av vanligt förekommande förpackningar ska avvecklas och ersättas med ett bostadsnära system för insamling och borttransport ser förvaltningen en möjlighet att adressera frågan om återvinning från olika vinklar. Ökade möjligheter för hantering av avfall för återvinning och återanvändning är en självklar del i det arbetet.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 11 februari 2021 följande.

1. Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Särskilt uttalande gjordes av Jamie Barrios m.fl. (V), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 december 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Jordens resurser är ändliga och recirkulationen av redan uttagna resurser är därför central för en hållbar utveckling. I en cirkulär ekonomi är strävan att produkter ska vara tillverkade av biobaserat eller återvunnet material. Produkterna ska också vara designade för att kunna användas så länge som möjligt, repareras och till slut materialåtervinnas på ett effektivt och säkert sätt. En princip i den cirkulära ekonomin är att ju längre produkter och komponenter kan användas och återanvändas, desto mer ekonomiskt värde kan de skapa.

Målet i stadens miljöprogram om ett resurssmart Stockholm omfattar tre etappmål för programperioden:

- Minskad resursanvändning och klokare konsumtion
- Ökad recirkulation av materiella resurser inom staden
- En ökad resurseffektivitet i samband med byggprocessen

En grundläggande princip i stadens arbete för ett resurssmart Stockholm är ambitionen att förebygga uppkomsten av avfall och främja återvinning i enlighet med EU:s avfallshierarki. I Miljöprogrammet står även att staden ska underlätta för ökat återbruk genom exempelvis fler Pop Up återbruk, stationära återbruk, förstärkning på återvinningscentraler och åtgärder för ökat återbruk av textilier.

Förvaltningen instämmer i att för att Stockholm ska kunna bli en föregångare även inom cirkulär ekonomi behöver det bli enklare att återbruka och materialåtervinna. Det är en förutsättning för att de sopor som i slutändan blir kvar och som förbränns ska kunna vara fria från fossil råvara.

Inom Norra Djurgårdsstadens stadsutvecklingsprojekt genomfördes 2015 en innovationsupphandling kring ”framtidens återvinningscentral”. Upphandlingen resulterade i två separata projekt: Dels det nu etablerade Pop Up återbruket, som löpande flyttas runt i staden. Dels en utredning om förutsättningarna för att upprätta en stationär återbruksverksamhet i Norra Djurgårdsstaden. Stockholm vatten och avfall AB fick uppdraget att driva projektet vidare efter att konsultutredningen var klar. Östermalms stadsdelsnämnd var då mycket positiv och deltog aktivt i projektet. Band annat åkte representanter från nämnden, förvaltningen och funktionshinderrådet till ReTuna på studiebesök. På grund av olika omständigheter, såsom att den verksamhet inom civilsamhället som var fastighetsägare till den tilltänkta återbruksbyggnaden såg åter-

brukshusverksamheten som konkurrerande verksamhet och nekade hyreskontrakt, lades projektet på is. Stockholm vatten och avfall AB utreder fortfarande om återbruk kan vara en del av verksamheten i Hus 19 i Gasverksområdet, tillsammans med annan verksamhet liknande Glashus 1 i Hammarby sjöstad.

Förvaltningen anser det vore intressant om återbruksgallerior utreds vidare. Förvaltningen ställer sig även positiv till att Östermalm och kanske mer specifikt Norra Djurgårdsstaden är en plats där en sådan verksamhet etableras.

Av ovanstående skäl ställer sig förvaltningen positiv till motionen i sin helhet och ambitionen att underlätta för stockholmarna att återbruka och materialåtervinna sitt avfall.

Stockholm Vatten och Avfall AB

Stockholm Vatten och Avfall AB:s yttrande daterat den 11 december 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Vi delar uppfattningen att återbruket i samhället bör öka och att det ska vara enkelt för stockholmarna att vara delaktiga i denna process.

Iden med återbruksgallerior enligt Eskilstunamodellen, ReTuna, är intressant. Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) har dock använt sig av andra strategier för att öka återanvändningen och medvetandegöra behovet av förändringar när det gäller livsstil och beteende. Vi har under flera år tagit emot återbruksmaterial på våra återvinningscentraler och vi ser till att materialet avsätts på bästa sätt. Vi arbetar med etablerade återbruksaktörer som kan bidra till ökad återanvändning i samhället. Vi försöker även att hitta nya sätt att öka sakers livslängd genom att ge saker en andra chans i fyndhörnor på utvalda återbruk samt genom den nya bokningsfunktionen Returfynd.

Pop-up Återbruk och återbruksanläggningar

SVOA har tjänsten Pop-up återbruk där besökare kan lämna saker de inte längre vill behålla eller hämta saker som andra inte längre har användning för. Utöver ordinarie återvinningscentraler finns Roslagstulls återbruk, där fokus ligger mer på återbruk än på avfall. I början av 2021 öppnas Återbruket Skärholmen. Det är ett nytt återbrukskoncept där stockholmarna, förutom att lämna in avfall, även kan hämta saker från fyndhörnan och använda någon av verkstäderna (trä-, textil- eller cykelverkstad). Pop-up Återbruket och verksamhetens andra återbruketjänster genomgår nu en utvärdering för att framtida satsningar och utveckling av tjänster ska botten i välgrundade beslut där miljö- och kundnytta samt kostnadseffektivitet tas i beaktande.

Återbruk av byggvaror

När det gäller byggprodukter måste kvalitet, sortering och lageryta beaktas. När Återbruket Skärholmen öppnar kommer återbrukbart byggmaterial från stadens återvinningscentraler kunna förmedlas via den digitala bokningsfunktionen Returfynd. Utvärderingar kommer att göras över hur mycket byggprodukter som förmedlas på detta vis och hur tjänsten ska vidareutvecklas. Den mängd byggmaterial som passerar genom stadens återvinningscentraler är en bråkdel av det byggmaterial som potentiellt finns för återbruk i stadens alla byggande verksamheter. Därför finns det en poäng med att

se på området i ett större perspektiv. I den handlingsplan för cirkulärt byggande som staden nu tar fram aktualiseras frågeställningar om lösningar för logistik, hantering och samverkan. SVOA kommer även tillsammans med stadens byggande bolag utreda möjligheten för staden att inrätta en återbrukscentral för byggmaterial.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Salar Rashid m.fl. (S) och Rashid Mohammed m.fl. (V) enligt följande.

3. Att arbetsmarknadsnämnden tillstyrker motionen
4. Att därutöver utöver anföra

Vi vill tacka för det utförliga svaret. Ett av syftena med motionen är att få igång arbetet med återbruksgallerior och för det kan det behövas en knuff från kommunens sida. Tanken har aldrig varit att kommunen ska konkurrera med privata aktörer utan snarare att kommunen kan hjälpa till med att skaffa fram lokaler för den tilltänkta verksamheten.

Vi anser att det är av största vikt att staden kommer igång med ett omfattande återbruk så fort det går för att möjliggöra att fler stockholmare kan bidra till att minska uppkomsten av avfall och för att minska konsumtionen av nya varor.

Ersätтарыttrande gjordes av Farida Al-Abani (Fi) enligt följande.

1. Att arbetsmarknadsnämnden tillstyrker motionen
2. Att därutöver utöver anföra

Vi vill tacka för det utförliga svaret. Ett av syftena med motionen är att få igång arbetet med återbruksgallerior och för det kan det behövas en knuff från kommunens sida. Tanken har aldrig varit att kommunen ska konkurrera med privata aktörer utan snarare att kommunen kan hjälpa till med att skaffa fram lokaler för den tilltänkta verksamheten.

Vi anser att det är av största vikt att staden kommer igång med ett omfattande återbruk så fort det går för att möjliggöra att fler stockholmare kan bidra till att minska uppkomsten av avfall och för att minska konsumtionen av nya varor.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Catharina Gabrielsson (V) enligt följande.

Föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anföra följande:

Vänsterpartiet noterar att exploateringskontoret är positivt till åtgärder som underlättar återbruk och främjar en cirkulär ekonomi, och det är även motionens ambition. Det är därför bra att kontoret för närvarande arbetar med att ta fram en handlingsplan för cirkulärt byggande, där en åtgärd är att utreda möjligheter för etablering av en återbrukscentral för byggmaterial, i Stockholm med omnejd, i stadens eller annan aktörs regi.

Vår bedömning är att återbruksgallerior är ett koncept som är värt att implementeras i Stockholm och anpassas till huvudstadens specifika förhållanden, till exempel de högre hyresnivåerna i Stockholm jämfört med gallerian i Eskilstuna. Samtidigt ser vi det som positivt att Stockholm Vatten och Avfall AB inom kort kommer att starta Återbruket Skärholmen i syfte att utveckla ett nytt återbrukskoncept.

Eftersom det finns behov av återbruk i alla delar av staden ser vi det bara som positivt att inledningsvis pröva projekt med lite olika inriktningar, istället för att invänta utvärdering av Återbruket i Skärholmen. Återbruksgallerior bör kombineras med arbetsmarknadsåtgärder så att den kan erbjuda Stockholmsjobb och praktikplatser, vilket staden är i mycket stort behov av. Denna inriktning bör också underlätta finansieringen. Om det är svårt att börja med en pilotanläggning i ett centralt läge kan förslagsvis en försöksverksamhet med återbruksgallerier etableras i västerort som komplement till Återbruket i Skärholmen.

Vi ser stora möjligheter att skala upp verksamheten med återbruksgallerior så att alla stockholmare har möjlighet till att använda sig av den här typen av tjänster på längre sikt. Vi ser även stora möjligheter för social nytta, arbetstillfällen för olika yrkesgrupper och som ett bidrag till en plattform för kulturlivet, folkbildning och kreativa näringar.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Clara Lindblom (V) enligt följande.

1. förslår att tillstyrka motionen samt att
2. därutöver anföra följande:

Det är glädjande att fastighetskontoret ställer sig positivt till att göra en utredning av möjligheten att implementera återbruksgallerier i staden, och även hänvisar till den handlingsplan för cirkulärt byggande som kommer att tas fram under året. Kontoret anser att planen, som dock bara omfattar byggmaterial och byggdelar, bör beaktas och möjlighet till samordning av åtgärder bör undersökas vid en eventuell utredning om möjligheten till implementering av återbruksgallerior. Det är en bra inställning som vi delar.

Kontoret ställer sig tveksamt till om det är kommunen som ska driva återbruksgallerior, vilket vi däremot menar är fullt möjligt och även positivt för en stad som har målet att vara en hållbar stad med god livsmiljö. Vår bedömning är att återbruksgallerior är ett koncept som är värt att implementeras i Stockholm och att anpassas till huvudstadens specifika förhållanden, till exempel de högre hyresnivåerna jämfört med gallerian i Eskilstuna.

Samtidigt ser vi det som positivt att Stockholm Vatten och Avfall AB startar Återbruket Skärholmen i syfte att utveckla ett nytt återbrukskoncept. Eftersom det finns behov av återbruk i alla delar av staden ser vi det bara som positivt att inledningsvis pröva projekt med lite olika inriktningar.

Återbruksgallerior bör kombineras med arbetsmarknadsåtgärder så att den kan erbjuda Stockholmsjobb och praktikplatser, vilket staden är i mycket stort behov av. Denna inriktning bör också underlätta finansieringen. Om det är svårt att börja med en pilotanläggning i ett centralt läge kan förslagsvis en försöksverksamhet med återbruksgalleria etableras i västerort som komplement till Återbruket i Skärholmen.

Vi ser stora möjligheter att skala upp verksamheten med återbruksgallerior så att alla stockholmare har möjlighet till att använda sig av den här typen av tjänster på längre sikt. Vi ser även stora möjligheter för social nytta, arbetstillfällen för olika yrkesgrupper och som ett bidrag till en plattform för kulturlivet, folkbildning och kreativa näringar, där det givetvis även finns nischer för privata aktörer inom återbrukssamfundet.

Reservation gjordes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

1. förslår att tillstyrka motionen samt att
2. därutöver anföra följande:

Erfarenhetsmässigt kan en återbruksvksamhet bäst lokaliseras i direkt anslutning till en befintlig återvinningscentral. Redan idag förekommer viss sortering av inlämnade objekt på stadens återvinningscentraler. En anläggning för utsortering och återanvändning av sopor och avfall kan fungera som både bearbetningsanläggning och försäljningsställe för återbrukat material. Kontakt bör även tas med lämpliga återförsäljare av begagnade varor, som Röda Korset, antikhandlare och liknande aktörer.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Karin Lekberg m.fl. (S) och Deniz Butros m.fl. (V) enligt följande.

1. förslår att tillstyrka motionen samt att
2. därutöver anföra följande:

Vi noterar att miljöförvaltningen är positiv till åtgärder som underlättar återbruk och främjar en cirkulär ekonomi, och det är även motionens ambition. Återbruksgallerior

är ett koncept som är värt att implementeras i Stockholm och anpassas till huvudstadens specifika förhållanden. Vi ser stora möjligheter att skala upp verksamheten så att alla stockholmare har möjlighet till att använda sig av den här typen av tjänster på längre sikt. Vi ser även stora möjligheter för social nytta, arbetstillfällen för olika yrkesgrupper och som ett bidrag till en plattform för kulturlivet, folkbildning och kreativa näringar med hjälp av återbruksgallerior.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Sara Stenudd m.fl. (V) enligt följande.

Att stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anför följande:

Vänsterpartiet noterar att stadens förvaltningar är positiva till åtgärder som underlättar återbruk och främjar en cirkulär ekonomi, och det är även motionens ambition. Återbruksgallerior är ett koncept som är värt att implementeras i Stockholm och anpassas till huvudstadens specifika förhållanden. Vi ser stora möjligheter att skala upp verksamheten så att alla stockholmare har möjlighet till att använda sig av den här typen av tjänster på längre sikt. Vi ser även stora möjligheter för social nytta, arbetstillfällen för olika yrkesgrupper och som ett bidrag till en plattform för kulturlivet, folkbildning och kreativa näringar med hjälp av återbruksgallerior.

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Att stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anför följande:

Erfarenhetsmässigt kan en återbruksverksamhet bäst lokaliseras i direkt anslutning till en befintlig återvinningscentral. Redan idag förekommer viss sortering av inlämnade objekt på stadens återvinningscentraler. En anläggning för utsortering och återanvändning av sopor och avfall kan fungera som både bearbetningsanläggning och försäljningsställe för återbrukat material. Kontakt bör även tas med lämpliga återförsäljare av begagnade varor, som Röda Korset, antikhandlare och liknande aktörer.

Ersätтарыtrande anfördes av Mikaela Karlsson (Fi) enligt följande.

Vi i Feministiskt initiativ ser bra på motionen om återbruksgallerior, som skulle bidra till ett hållbart samhälle där saker återanvänds och tas till vara. Återvinning är en särskilt viktig fråga inom stadsbyggandet med att byggsektorn är en av de största avfallsproducenten när det gäller verksamhetsanfall, men det behövs fysiska noder och logistiska lösningar för att kunna utföra det. Återbruksgallerior kan ses som en naturlig del av genomförandet av Agenda 2030 som prioriterar hållbara städer och en samhällsnyttig och cirkulär ekonomi.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Hassan Jama m.fl. (V) enligt följande.

1. bifall till motionen i sin helhet, samt
2. att därutöver anföras

Vi finner det mycket glädjande att stadsdelsförvaltningen också ser positivt på motionens förslag om att det måste bli mycket enklare att återvinna och att modellen med en återbruksgalleria är intressant. Snart öppnar staden ett nytt återbruk station i Skärholmens centrum. Där ska man inte bara kunna hämta och lämna saker utan även lappa och laga. Skärholmens återbruk är både en återvinning, en gebortbutik och en lagarverkstad. Härfinnspersonal och utrustning för att invånarna ska kunna laga både cyklar, kläder och möbler. Vi ser gärna en liknande station i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdel.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Anna Laine m.fl. (V) enligt följande.

Vi tackar för ett välformulerat svar och är mycket glada att förvaltningen ser positivt på vårt förslag om återbruksgallerior i staden. Vi instämmer med förvaltningen om att Stockholms Vatten och Avfall AB:s pilotprojekt Återbruket borde inkluderas vid införandet av återbruksgallerior.

Östermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Jamie Barrios m.fl. (V) enligt följande.

Kretsloppstänk och återbruk ligger helt i tiden. Den totala mängden av avfall ökar dock trots motsatta politiska ambitioner och målsättningar om övergång till cirkulär ekonomi.

Vi tackar förvaltningen för ett positivt svar på motionen. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget i sin helhet. Motionens mål är att underlätta för medborgarna att återbruka och materialåtervinna sitt avfall.

Vi vill betona vikten av stadsdelsnämndernas roll i det lokala arbetet när det gäller återbruk och återvinning av material. Man skulle t ex kunna återuppta kontakten med Stockholm Vatten och avfall för att försöka förverkliga de idéer som fanns 2015. Att

starta en verksamhet som är dimensionerad för Östermalms förhållanden är angelägen och önskvärd, där skulle vi också kunna erbjuda Stockholmsjobb och praktikplatser.